

М. В. Штань,

к. е. н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин, Національна академія управління
ORCID ID: 0000-0002-4938-555X

DOI: 10.32702/2306-6806.2022.6.65

АКТИВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ ЗА УМОВ НОВІТНІХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН

M. Shtan,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department
of International Economic Relations, National Academy of Management

ACTIVATING STATE'S ECONOMIC POLICY IN CONDITIONS OF THE LATEST GLOBAL CHANGES

У статті проаналізовано концептуальні засади активізації економічної політики держави за умов новітніх глобальних викликів. Встановлено, що динаміка поступу національних економічних систем ґрунтується на формуванні фундаментальних факторів, які детермінуються глобалізаційними викликами. Визначено, що виважена економічна політика держави сприяє глибинній трансформації національного господарства на засадах високотехнологічного розвитку, що є одним з визначальних чинників досягнення стійкого економічного зростання. Обґрунтовано, що динамічний розвиток національної економіки дозволяє отримати додатковий ефект від мобілізації всіх факторів економічного розвитку.

Досліджено вектори впливу монетарної та фіскальної політики на досягнення макроекономічної стабілізації. Встановлено, що перспективи післявоєнного відновлення української економіки мають ґрунтуватися на виконанні Плану економічної відбудови у післявоєнний період з урахуванням потенціалу ендегенних чинників розвитку.

The article analyzes the conceptual principles of activating the economic policy of the state in the face of the latest global challenges. It is established that the dynamics of progress of national economic systems is based on the formation of fundamental factors that are determined by globalization challenges. It was found that the development of the world economy in the XXI century occurs against the background of a number of risks and previously unknown global aspects that affect each national economy. The importance of economic policy in the development of the national economy is substantiated. It is proved that active and progressive development of the national economy is impossible without the implementation of a balanced economic policy. The main determinants that determine the development of economic policy of the state under the conditions of martial law in Ukraine are revealed.

It is determined that a balanced economic policy of the state contributes to the deep transformation of the national economy on the basis of high-tech development, which is one of the determining factors in achieving sustainable economic growth. It is substantiated that the dynamic development of the national economy allows to obtain an additional effect from the mobilization of all factors of economic development.

It is substantiated that the intensification of structural and fundamental factors in the implementation of economic policy in the face of new challenges should focus on the formation of promising competitive advantages based on knowledge and technology, which will change the modernization of the national economy based on its postwar recovery. In the context of modernization recovery, it is necessary to identify sectors that can become the drivers of rapid growth, with appropriate state aid, revision of competition law and international agreements

to create a legal basis for these mechanisms. The vectors of the influence of monetary and fiscal policy on the achievement of macroeconomic stabilization have been studied. It is established that the prospects of post-war recovery of the Ukrainian economy should be based on the implementation of the Economic Reconstruction Plan in the postwar period, taking into account the potential of endogenous factors of development.

Ключові слова: економічна політика, глобальні трансформації, воєнний стан.
Key words: economic policy, global transformations, martial law.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Ефективність функціонування національної економіки значною мірою визначається її здатністю на реагувати належним чином на виклики, що супроводжують на кожному етапі її розвитку. За сучасних умов з особливою гостротою виявляються виклики, обумовлені динамічним поступом технологічного розвитку, посиленням конкуренції на світових ринках, необхідністю задоволення суспільних потреб, які постійно зростають, пошуку нових підходів до забезпечення ефективної комплексності складових сталого розвитку, посилення вимог до збалансованості національних інтересів з глобальним розвитком, необхідністю зваженого балансування між перманентною появою нових можливостей й загроз в умовах швидкого розповсюдження кризових явищ.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ ПОКАЗАВ, ЩО ЗАЗНАЧЕНІЙ ТЕМАТИЦІ ПРИСВЯЧЕНО ЗНАЧНУ КІЛЬКІСТЬ НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ

Складний та багатогранний спектр аналізу проблем активізації ролі держави за умов глобальних змін, обумовлених воєнним станом, привернув дослідницько-аналітичну увагу багатьох вчених. Вказана проблематика проаналізована у працях таких вчених, як Ю. Жукова, О. Кравчук, С. Марченко, В. Панченко, Т. Резнікова, Ю. Уманців, Н. Фергюсон, К. Шевченко та ін. Водночас глибокий аналіз проблематики активізації державної політики за умов воєнного стану потребує подальших ґрунтовних досліджень.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є розкриття новітніх тенденцій формування економічної політики держави за умов новітніх глобальних змін, обумовлених воєнним станом.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

За цих умов окремої уваги заслуговує дослідження ролі держави в глобалізованому світі при посиленні взаємозалежності країн й ускладненні взаємозв'язків між ними. Для вирішення зазначених проблем необхідно посилення ролі економічної політики держави при виробленні стратегічного вектору розвитку національної господарської системи. Цілком очевидно, що ні ринкове саморегулювання, ні державне втручання відокремлено одне від одного не можуть забезпечити повноцінного та збалансованого розвитку суспільства та економіки. Ці два механізми мають не протиставлятися, а взаємодіяти та доповнювати один одного. У цьому зв'язку цілком виправданим є той факт, що вчені перебувають у пошуку їх ідеального балансу, проте слід зауважити, що такий баланс є специфічним для кожної окремої країни та для різних етапів економічного розвитку [1; 2].

За умов воєнного стану особлива роль у здійсненні регульовального впливу на перебіг економічних процесів, забезпечення та підтримання макроекономічної стабільності належить саме державі та її інституціям. Визначальні домінанти впливу воєнних дій на функціонування національної економіки наведено на рисунку 1. Підприємницький сектор, що функціонує в умовах війни, — це основа української економіки. Налагодження роботи національного бізнесу є основою того, що державний бюджет наповнюватиметься, а домашні господарства зберігатимуть платоспроможність. Активізація підприємницької діяльності є основним фактором посилення економічної стійкості держави, а отже, й її здатності ефективно протистояти агресору. Саме тому державою було запроваджено ряд ініціатив, спрямованих на підтримання підприємництва під час війни. Нові правила передбачають послаблення вимог щодо ведення підприємницької діяльності, доступне кредитування, можливість перенесення виробничих потужностей з територій, де ведуться активні бойові дії, та інші заходи, які дозволять підприємствам продовжувати свою роботу [3; 4].

На прикладі двох найбільш дієвих видів (напрямів) економічної політики — монетарної та фінансової — проаналізуємо дієвість впливу державних інституцій на стабілізацію розвитку економіки України за умов воєнного стану. Проведений аналіз дає змогу дійти висновку про те, що у період дії воєнного стану Національний банк України продовжує реалізацію спрямованих на підтримання фінансової стійкості заходів у монетарній сфері та регулюванні фінансового сектору. З метою запобігання виведенню капіталу за межі країни й недопущення виникнення макроекономічних дисбалансів з 4 квітня 2022 р. скорочено граничні терміни розрахунків за експортно-імпортними операціями до 90 календарних днів. Крім того, правління НБУ 12 квітня 2022 р. ухвалило рішення здійснити викуп військових ОВДП уряду на 20 млрд грн. 3 14 квітня 2022 р. НБУ надав дозвіл банкам продавати готівкову іноземну валюту населенню. При цьому курс купівлі не має бути нижчим (а курс продажу може відхилитися не більше, ніж на 10 %) від офіційного курсу на день здійснення операції. За прогнозами, відновлення продажу готівкової валюти банками сприятиме зменшенню можливостей для функціонування ринку нелегальних валютних операцій та знижуватиме при цьому ризики для фізичних осіб [5; 6; 7].

Рада НБУ 15 квітня 2022 р. ухвалила Основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану, що діятимуть до нормалізації функціонування економіки й фінансової системи. Вказаний документ передбачає фінансування з боку Національного банку лише критичних видатків уряду та якнайшвидшу повну відмову від цього інструменту з метою уникнення фіскального домінування та високої інфляції, зниження довіри до НБУ, ускладнення процесу європейської інтеграції Ук-

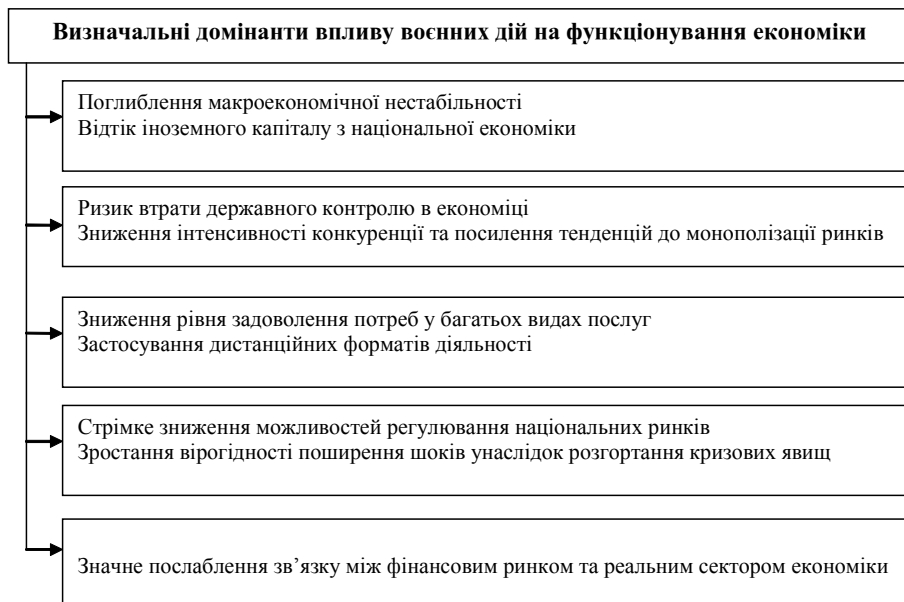

Рис. 1. Визначальні доміанти впливу воєнних дій на функціонування національної економіки

Джерело: складено авторкою на основі власних досліджень та узагальнень.

раїни та співпраці з міжнародними фінансовими донорами; збереження власної інституційної, фінансової та операційної незалежності регулятора для належного виконання ним власних функцій; подальше підтримання стабільної роботи банківської системи; активну протидію агресії у фінансовому вимірі; сприяння розв'язанню проблем українських переміщених осіб; недопущення звуження сфери застосування гривні в Україні; сприяння залученню зовнішнього фінансування й поглиблення перетворень в Україні [6; 7; 8].

З огляду на те, що на фінансовому ринку відбулася певна стабілізація ситуації, з 18 квітня 2022 р. тендери з надання рефінансування на строк до одного року проводяться не частіше одного разу на тиждень. Проте з початку широкомасштабної агресії проти України ліквідність банківської системи зросла на понад 50 млрд грн і перевищує 200 млрд грн, що дає змогу банкам активно підтримувати операції своїх клієнтів у межах наявних коштів і надавати кредитну підтримку, важливу для повноцінного відновлення економіки. Комплексне впровадження зазначених заходів сприятиме безперервному фінансуванню витрат державного бюджету, забезпечить додаткове фінансування обороноздатності країни, збереження ресурсної бази банківської системи та її ліквідності, сприятиме задоволенню підвищеного попиту на валютному ринку [5; 6; 7; 8].

Водночас удосконалені підходи НБУ дозволять мінімізувати ризики високої інфляції та порушення макрорфінансової стабільності й покликані сприяти швидшому відновленню ринкових засад функціонування економіки та фінансових ринків у повоєнний час. Очевидно, що надання кредитів урядові з боку Національного банку є тимчасовим заходом, а після завершення війни й повернення економіки до функціонування на ринкових засадах НБУ відновить використання монетарного режиму інфляційного таргетування з плаваючим обмінним курсом й відмовою від прямого фінансування державного бюджету.

Проведений аналіз фіскальної політики після запровадження воєнного стану дає змогу дійти висновку про те, що для цієї сфери економічної політики держави квітень 2022 р. став найважчим періодом з початку широкомасштабної агресії. Показово, що 24 лютого 2022 р. НБУ перерахував до державного бюджету частину свого прибутку за 2021 р. Підприємницький сектор відгукнувся на звернення влади сплатити податки на авансових засадах. У березні 2022 р. державний бюд-

жет вдалося поповнити за рахунок резерву авансової сплати дивідендів державних компаній. З квітня 2022 р. через те, що фіскальні резерви вичерпалися, ситуація з виконанням бюджету стала більш напруженою. Особливо відчутним є зниження податкових надходжень від митниці. Даватимуться взнаки втрати бюджету через погіршення економічної ситуації й унаслідок наданих податкових і митних преференцій [5; 6; 7].

На основі здійсненого аналізу можна дійти висновку про те, що вагомим чинником невизначеності є початок імплементації податкової реформи. Вона передбачає можливість переходу для всіх суб'єктів господарювання на спрощену систему оподаткування зі сплатою єдиного податку розміром 2 % від доходу без обмеження його обсягу й кількості найманих працівників. Такий єдиний податок поповнюватиме місцеві бюджети, що обумовить необхідність оперативного коригування системи міжбюджетного вирівнювання. Разом із тим, повноцінне функціонування системи електронного адміністрування ПДВ досі не відновлене. Експортери вказують при цьому на призупинення бюджетного відшкодування ПДВ, що вже позначається на показниках їхньої ділової активності. Унаслідок зниження обсягу доходів і зростання витрат бюджету критично загострюватиметься проблема фіскального балансування. У березні 2022 р. державні витрати перевищили доходи на 2,7 млрд дол., а в квітні й травні різниця сягне 5—7 млрд дол. на місяць. Разом із ринковими аукціонами Національний банк викупив військові ОВДП на загальну суму 40 млрд грн для збалансування бюджету [5; 6; 7; 8].

9 травня 2022 р. Національний банк України викупив військових облігацій на суму 30 млрд грн. З огляду на значні оборонні, гуманітарні та соціальні потреби підтримка бюджету Національним банком залишається необхідним заходом в умовах війни. Позиція НБУ щодо фінансування бюджету є незмінною — підтримання з боку регулятора не може бути основним джерелом фінансування витрат уряду. Центральний банк нашої країни незмінно дотримується задекларованих принципів проведення відповідних операцій. Натомість Національний банк докладає зусиль, щоб стимулювати ринковий попит на відповідні цінні папери. Найбільші можливості для збільшення свого портфеля ОВДП мають українські банки, враховуючи наявну у них ліквідність. Так, зокрема, станом на 9 травня 2022 р. показник ліквідності українських банків у національній валюті становив 227 млрд грн, з яких 183 млрд грн —

вкладення у депозитні сертифікати, а 44 млрд грн — кошти банків на кореспондентських рахунках, а в іноземній валюті — 7,3 млрд дол. США. З огляду на це важливим завданням сьогодні є активізація ринкових залучень через розміщення Міністерством фінансів ОВДП, у тому числі за рахунок коштів банківської системи. Зокрема, цьому може сприяти підвищення Міністерством фінансів України ставок за внутрішніми державними облігаціями до привабливіших для покупців рівнів. Важливим орієнтиром для таких рівнів залишаються поточні та прогнозовані темпи зростання споживчих цін [5; 6; 7; 8].

У сфері податкової політики слід вказати на те, що у березні 2022 р. Державна податкова служба України повідомила про те, що у березні 2022 р. надходження до зведеного бюджету за платежами, що контролюються нею, становили 120,1 млрд грн. Із зазначеної суми до державного бюджету надійшло 95,4 млрд грн, а до місцевих бюджетів — 24,7 млрд грн. Надходження до зведеного бюджету порівняно із березнем 2021 р. суттєво зросли. Так, зокрема, приріст становить 36,4 млрд грн (43,5 %), або 3,9 млрд грн (4,7 %) без урахування дивідендів [5; 6; 8].

Верховна Рада України 1 квітня 2022 р. ухвалила закон України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо адміністрування окремих податків у період воєнного, надзвичайного стану". Встановлено скасування обмеження обсягу доходу для перебування платників на спрощеній системі оподаткування єдиного податку третьої групи за ставкою 2 % від доходу. Податкові органи наділено повноваженнями щодо здійснення контролю у сфері ціноутворення на період воєнного та надзвичайного стану у межах проведення фактичних перевірок платників податків [5; 8].

У сфері бюджетної політики слід звернути увагу на стан виконання Державного бюджету у березні 2022 р. За даними Державної казначейської служби України, у березні 2022 р. до загального фонду державного бюджету надійшло 103,4 млрд гривень. Розпис на місяць виконано на 92,9 %. Уряд вжив заходів щодо переорієнтування бюджету країни на воєнні цілі та здійснення найнеобхідніших соціальних видатків, спрямованих на підтримку життєдіяльності населення. Здійснення інших видатків, зокрема капітальних, тимчасово призупинене. Кабінет Міністрів України 9 квітня 2022 р. вніс зміни до Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі за умов воєнного стану. Ухвалена урядом України Постанова надасть змогу в особливому режимі за умов воєнного стану здійснювати пріоритетні видатки бюджетів [5; 6; 7; 8].

Водночас у період дії воєнного стану, незважаючи на значне ускладнення ситуації в економіці загалом та бюджетній сфері зокрема, Україна продовжує виконувати свої боргові зобов'язання. Для цього створено Фонд обслуговування та погашення державного боргу. У березні 2022 р. Україна здійснила платіж у сумі 292 млн дол. США за єврооблігаціями, деномінованими у доларах, термін погашення яких спливає у вересні 2022 р., і продовжуватиме виконувати свої зобов'язання, щоб уникнути дефолту або реструктуризації. Також було оприлюднено рішення США про надання Україні грантової допомоги у сумі 500 млн дол. США для фінансування державного бюджету, що є важливим кроком для підтримки України. Україна 11 квітня 2022 р. отримала від Міжнародного банку реконструкції та розвитку черговий транш на 44,5 млн євро. Ця позика надається для забезпечення першочергових соціальних видатків бюджету. Виконавча Рада МВФ 8 квітня 2022 р. ухвалила рішення про створення рахунку для підтримки фінансової стабільності України [5; 6; 7].

7 квітня 2022 р. було підписано Угоду про надання кредиту у розмірі 150 млн євро з представниками уряду

Німеччини та директором KfW у регіоні Східної Європи, Кавказу та Центральної Азії. Кредитні кошти буде спрямовано на фінансування витрат уряду України на фінансування малого та середнього підприємництва. Європейська Комісія 8 квітня 2022 р. надала Україні грант у розмірі 120 млн євро у межах загального пакету надзвичайної фінансової допомоги Україні. Відповідно до підписаної сторонами 30 березня 2022 р. Угоди про фінансування "Контракту для розбудови держави та посилення стійкості" зазначені кошти надаються Україні на безоплатній та безповоротній основі. Вказані кошти спрямовуватимуться до загального фонду державного бюджету та фінансування видатків держави, пов'язаних із забезпеченням сектору безпеки та оборони, соціального захисту та функціонуванням критичної інфраструктури [6; 7; 8].

Необхідно звернути увагу на те, що Кабінет Міністрів України 9 квітня 2022 р. подав на розгляд Президента України проект указу про створення Фонду відновлення України. Фонд має функціонувати як консультативно-дорадчий орган при Президентові України та забезпечувати координування процесу накопичення фінансових ресурсів для післявоєнного відновлення України. У межах Фонду передбачено створення п'яти робочих груп, які відповідатимуть за різні напрями діяльності, у тому числі за комунікації з міжнародними фінансовими організаціями, з країнами-партнерами, збирання коштів від приватних осіб і компаній. Поряд із цим, уряд подав на розгляд Президента України проект Указу про створення Національної ради з відновлення країни, яка здійснюватиме розроблення Плану післявоєнного відновлення та розвитку України. План передбачатиме не лише конкретні кроки з відновлення й розбудови інфраструктури й житла, а й структурну модернізацію та реформатування національної економіки за європейськими стандартами й правилами [9; 10].

За цих умов вкрай актуальним є розроблення та ухвалення вже згаданого Плану післявоєнного відновлення та розвитку України, котрий передбачає чотири стадії, серед яких мінімізація збитків, відновлення критичної інфраструктури, відновлення інфраструктури й економіки загалом та закладення фундаменту для майбутнього зростання та модернізації. На кожній зі стадій доцільним є використання допомоги, що має на меті необхідні інституційні зрушення. Головним покликанням Плану післявоєнного відновлення та розвитку України має стати побудова конкурентоспроможної економіки з розвитком нових порівняльних переваг, що сприятиме підвищенню рівня добробуту населення; розвитку фінансово-банківського сектору, що сприятиме акумуляції грошових ресурсів; модернізації аграрного сектору з наголосом на створенні переробного напрямку в інтересах національної і глобальної продовольчої безпеки; інтеграції у глобальні ланцюги створення доданої вартості, постачання та збуту [10].

При цьому нова, суттєво модернізована структура економіки має забезпечувати генерацію бюджетних доходів, необхідних для сталого глобального розвитку та інтеграції до ЄС. Для того, щоб зусилля з формування Плану післявоєнного відновлення та розвитку України не були змарновані, його основні складові мають бути спрямовані на врахування нових реалій міжнародного поділу праці та сучасних тенденцій міжнародного економічного розвитку; питань продовольчої, цифрової, енергетичної безпеки; гуманітарної допомоги з метою боротьби з бідністю; реконструкції фізичної інфраструктури з урахуванням можливостей оптимізації логістичних маршрутів та зруйнованих житлових об'єктів [10].

ВИСНОВКИ

Таким чином, активізація структурно-фундаментальних чинників реалізації економічної політики дер-

жави за умов новітніх викликів має орієнтуватися на формування перспективних конкурентних переваг, заснованих на знаннях і технологіях, що дозволить змінити модернізувати національну економіку на основі її післявоєнного відновлення. У контексті модернізаційного відновлення необхідно виділити сектори, спроможні перетворитися на локомотиви стрімкого зростання, з відповідним наданням їм державної допомоги, переглядом конкурентного законодавства та міжнародних угод щодо створення правових підстав застосування цих механізмів.

Література:

1. Фергюсон Н. Приреченість: політика і катастрофи; пер. з англ. К. Діса. Київ: Наш формат, 2022. 496 с.
2. Уманців Ю. М., Кравчук О. О. Інституційна обумовленість економічних функцій. Економічна теорія та право. 2017. № 4. С. 93—105.
3. Уманців Ю. М., Мініайло О. І. Економічна політика держави за умов глобальних трансформацій. Економіка України. 2018. № 9. С. 37—49.
4. Zhukova Yu., Sobolieva-Tereshchenko O. Modeling macroeconomic indicators in unstable economies. Journal of International Studies. 2021.14(2). P. 128-148. doi:10.14254/2071-8330.2021/14-2/9
5. Шевченко К. Банківська система працює надійно і стабільно попри війну. Чому це не диво та що буде далі? Url: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/kirilo-shevchenko-valyutniy-kurs-cini-ta-stabilnist-bankivskoji-sistemi-v-ukrajini-50238688.html>
6. Основні засади грошово-кредитної політики на період воєнного стану. Схвалено рішенням Ради Національного банку України від 15 квітня 2022 р. Url: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/MPG-ml_2022.pdf?v=4
7. Національний банк здійснив п'ятий викуп військових облігацій на суму 30 млрд грн <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-zdiysniv-pyatiy-vikup-viyskovih-obligatsiy-na-sumu-30-mlrd-grn>
8. Огляд інструментів підтримки фінансової стійкості в умовах воєнного стану в Україні (01—15.04.2022 р.). Url: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-instrumentiv-pidtrymky-finansovoyi-stiykosti-v-umovakh-voyennoho>
9. Марченко С. Більш ніж \$3 млрд коштів, що ми заулучили від партнерів, уже пішли в бюджет. https://lb.ua/economics/2022/03/28/511285_sergiy_marchenko_bilsh_nizh_3_mlrd.html
10. Резнікова Н., Панченко В. Яким насправді має бути план економічної відбудови України? Url: <https://tyzhden.ua/Economics/254798>

References:

1. Ferhison, N. (2022), Pryrechenist': polityka i katastrofy [Doom: politics and disasters], Nash format, Kyiv, Ukraine.
2. Umantsiv, Yu.M. and Kravchuk, O.O. (2017), "Institutional conditionality of economic functions of the state", Ekonomichna teoriia ta pravo, vol. 4, pp. 93—105.
3. Umantsiv, Yu.M. and Miniailo, O.I. (2018), "Economic policy of the state in the context of global transformations", Ekonomika Ukrainy, vol. 9, pp. 37—49.
4. Zhukova, Yu. and Sobolieva-Tereshchenko, O. (2021), "Modeling macroeconomic indicators in unstable economies", Journal of International Studies, vol. 2, pp. 128—148. doi:10.14254/2071-8330.2021/14-2/9
5. Shevchenko, K. (2022), "The banking system works reliably and stably despite the war. Why is this not a miracle and what will happen next?", available at: <https://biz.nv.ua/ukr/experts/kirilo-shevchenko-valyutniy-kurs-cini-ta-stabilnist-bankivskoji-sistemi-v-ukrajini-50238688.html> (Accessed 20 May 2022).
6. National Bank of Ukraine (2022), "Basic principles of monetary and credit policy for the period of martial law",

available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/MPG-ml_2022.pdf?v=4 (Accessed 20 May 2022).

7. National Bank of Ukraine (2022), "The National Bank carried out the fifth purchase of military bonds in the amount of UAH 30 billion", available at: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-zdiysniv-pyatiy-vikup-viyskovih-obligatsiy-na-sumu-30-mlrd-grn> (Accessed 20 May 2022).

8. NISS (2022), "Review of tools for supporting financial stability in the conditions of martial law in Ukraine", available at: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/ohlyad-instrumentiv-pidtrymky-finansovoyi-stiykosti-v-umovakh-voyennoho> (Accessed 20 May 2022).

9. Marchenko, S. (2022), "More than \$3 billion of funds that we have attracted from partners have already gone to the budget", available at: https://lb.ua/economics/2022/03/28/511285_sergiy_marchenko_bilsh_nizh_3_mlrd.html (Accessed 20 May 2022).

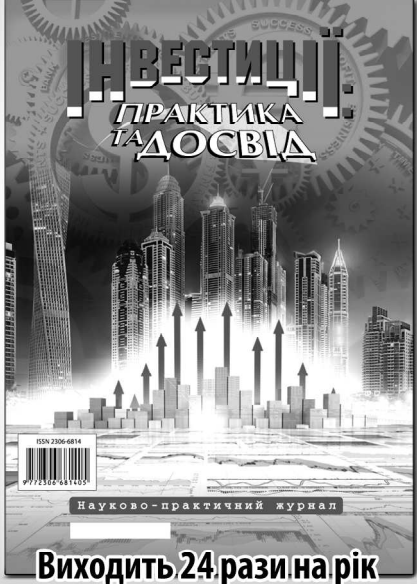
10. Reznikova, N. and Panchenko, V. (2022), "What should the economic reconstruction plan of Ukraine really be?", available at: <https://tyzhden.ua/Economics/254798> (Accessed 20 May 2022).

Стаття надійшла до редакції 26.05.2022 р.

ІНВЕСТИЦІЇ.

ПРАКТИКА ТА ДОСВІД

www.investplan.com.ua

Науково-практичний журнал

Виходить 24 рази на рік

Передплатний індекс: 23892

Журнал включено до переліку наукових фахових видань України (Категорія «Б») з

ЕКОНОМІЧНИХ НАУК та ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

(Наказ Міністерства освіти і науки України № 886 від 02.07.2020)

Спеціальності - 051, 071, 072, 073, 075, 076, 281, 292